

Biotalouspaneelin ennakkotehtävä strategiatyöpajaan, 9 vastausta

Tarja Ollas, Tapio Oy

1.3.2021

VISIO

Biotalouden kestävät ratkaisut ovat Suomen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn perusta.

Strategian johdannossa visiota perustellaan seuraavasti:

Suomen kansallisen biotalousstrategian tavoitteena on **luoda uutta talouskasvua ja uusia työpaikkoja** biotalouden **liiketoiminnan kasvulla** sekä **korkean arvonlisän tuotteilla ja palveluilla**, turvaten samalla luonnon **ekosysteemien toimintaedellytykset**.

Strategian johtoajatuksena on, että Suomessa luodaan kilpailukykyisiä ja kestäviä biotalouden ratkaisuja **maailmanlaajuisiin ongelmiin** ja synnytetään sekä kotimaahan että kansainvälisille markkinoille uutta liiketoimintaa, joka tuo **hyvinvointia koko Suomelle**. Biotalous vähentää **riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista, ehkäisee ekosysteemien köyhtymistä** sekä luo uutta talouskasvua ja uusia työpaikkoja **kestävän kehityksen** periaatteiden mukaisesti.

Onko jalostusarvoa korostavan päivityksen vuoksi tarpeen päivittää myös visiota?

Perustelut - Kyllä, päivitys on tarpeen

- Visio hyvin relevantti edelleen, ei tarvetta merkittävästi muuttaa. Täydennys seuraavasti: Biotalousen kestävä, **hiilineutraaliutta edistävät** ratkaisut ovat Suomen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn perusta.
- Visiossa voisi näkyä selvemmin kestävyuden lisäksi **ilmastoystävälliset tuotteet**.

Perustelut - Kyllä, päivitys on tarpeen

- "Biotalouskasvun" sijaan vision fokus → **kuinka vähemmästä saadaan enemmän**. Tulevaisuudessa kansantalouden arvonnäkökulmasta biotaloudessa entistä enemmän materiaalivirtojen käytön kasvun sijaan **arvokasvusta**. Tämän auki kirjoittaminen strategian visiossa loisi pohjan strategian päivittämiselle kohti 2030 jälkeistä maailmaa.

Perustelut – Ei tarvitse päivittää

- Edelleen **hyvinvoinnin perusta**.
- Vision perustelu sisältää **jalostusarvon noston**.
- Biotalous kulmakiven, eli puubiomassaan perustuvien tuotteiden jalostusarvo laskenut 2014 jälkeen. Ongelma ei ole visiossa, vaan strategian toteutuksessa.

Perustelut – Ei tarvitse päivittää

- Visio on riittävän korkealla tasolla. Jalostusasteen nostaminen on tärkeää, mutta jalostusmahdollisuudet riippuvat **tuotteen arvoketjusta** ja arvoketjun **eri toimijoiden suhteellisesta kilpailuedusta** jalostusarvon nostamisessa → saattaa olla taloudellisesti järkevämpää jalostaa tuote lähempänä (vienti)asiakasta kuin raaka-ainetta.
- Yksi keskeisistä kysymyksistä on, **kuinka paljon jalostusarvoa kullekin tuotteelle pystytään luomaan?** Usein korkean jalostusasteen tuotteiden tuotantopaikka ei ole maantieteellisesti relevantti → asiaan vaikuttaa mm. **osaaminen, teknologinen toimintaympäristö** jne. Toisten tuotteiden jalostusarvo jää matalammaksi, joissa esim. **työvoimakustannus, logistiikka- ja jakeluratkaisut** tärkeämpiä. Myös perusteollisuudella paikkansa.

Strategiset päämäärät

Kilpailukykyinen biotalouden toimintaympäristö:

biotalouden kasvulle luodaan kilpailukykyinen toimintaympäristö

Uutta liiketoimintaa biotaloudesta:

biotalouteen luodaan uutta liiketoimintaa riskirahoituksen, rohkeiden kokeilujen ja toimialarajojen ylittämisen avulla

Vahva osaamisperusta biotaloudelle:

biotalouden osaamisperustaa uudistetaan koulutusta ja tutkimustoimintaa kehittämällä

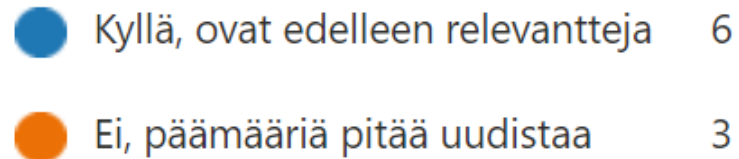
Biomassojen käytettävyys ja kestävyys:

biomassojen saatavuus, raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja käytön kestävyys turvataan.

Arvioi strategisia päämääriä. Ovatko ne edelleen relevantteja tällaisenaan?

Perustelut – Kyllä, ovat edelleen relevantteja

- Päämäärät sisältävät kaiken oleellisen, en näe että mitään puuttuisi.
- Biomassojen käytettävyys ja kestävyys: Biotalousden **kytkentä kiertotalouteen** voisi olla hyvä nostaa. Jalostusarvon nousu on myöskin osa tätä.
- Täydennys: Biotalousden kasvulle luodaan **VAKAA**, kilpailukykyinen **JA ILMAPIIRILTÄÄN KANNUSTAVA** toimintaympäristö

Perustelut – Kyllä, ovat edelleen relevantteja

- Strategiset tavoitteet edelleen relevantteja, mutta kaipaavat pientä päivitystä:
  - 1. Kilpailukykyinen toimintaympäristö: Fokukseen vielä nykyistä enemmän **kansalliselta tasolta globaalille tasolle siirtyminen**, yritysten koko innovaatiotoiminnan tukeminen **ideasta valmiiksi tuotteeksi**.
  - 2. **TKI-investointeja** erityisesti jalostusarvoa nostavaan tuotekehitykseen.
  - 3. Nykyistä näkyvämmiin esiin **yliopistojen ja tutkimusyksiköiden rahoituksen ja resursoinnin kehittäminen biotalousaloilla**, osaamisen ennakointi ja **elinkeinotoiminnan tarpeiden huomioiminen koulutuspolitiikassa ja tutkimustoiminnassa**.

Perustelut – Ei, uudistusta tarvitaan

- Ei riitä, että kilpailukykyinen toimintaympäristö huomioi pelkästään kasvun. Toimintaympäristön pitää olla **kestävä sekä ekologisesti että sosiaalisesti**.
- Muutosesitys: Kilpailukykyinen **KESTÄVÄN** biotalouden toimintaympäristö: biotalouden kasvulle luodaan kilpailukykyinen, **KESTÄVÄN KEHITYKSEN MUKAINEN** toimintaympäristö.
- Riskirahoituksen lisäksi riittävästi ns. **normaalia TKI-rahoitusta**. Lisättävä ”uutta liiketoimintaa” –tavoitteeseen.
- Vahvan osaamisperustan rakentamiseen ei riitä koulutuksen uudistaminen ja tutkimustoiminnan kehittäminen. **Koko henkilöstön** tieto-taitoja päivitettävä liiketalousstrategian mukaiseksi.

Perustelut – Ei, uudistusta tarvitaan

- Strategisena päämääränä ei pitäisi biotaloudessa olla ekspansiivisuus, vaan pyrkiä **pois bulkkituotannosta ja status quo -ajattelusta**. Jos visiossa ei osata tunnistaa **tulevaisuuden lupaavimpia kehityspolkuja** ja toisaalta **megatrendeistä nousevia rajoitteita**, niin uuden liiketoiminnan elinkelpoisuus ei parane päälle liimatulla biotalous-ajattelulla.
- Strategisena päämääränä voisi olla **nostaa Suomi uusien biotuotteiden suurvallaksi 10-20 vuoden aikajänteellä**. Tai seuraavan 10 vuoden aikana **kaksinkertaistaa arvonnäkö per käytetty luonnonvarayksikkö**.

Perustelut – Ei, uudistusta tarvitaan

- Uuden liiketoiminnan ja vanhan kilpailukykyisenä pitäminen edellyttää **toimivaa rahoitusratkaisua ja -rakennetta**. Esim. uudet sellutehtaat mahdollistavat uusien tuotteiden kehityksen, vaikka eivät peruseriaatteiltaan vanhoista poikkea. Sama pätee kaikkeen perusteellisuuteen. **Suomi elää vientituloista nykyisillä tuotteilla** - ei mahdollisesti joskus kehitettävillä. Biotalouskehittämisen tulee olla **pragmaattista ja faktoihin** perustuvaa - ei ylioptimistista höttöä.
- Biotalouskehittämisen luotava uutta liiketoimintaa analyttisesti, perustuen valistuneeseen arvioon **tulevaisuuden tuotetarpeista ja kehityksestä**.
- Huoli biotalouden **kilpailukykyvyydestä** suhteessa muihin toimialoihin - biomassojen käytön hyväksyttävyyden heikkenee samalla kun paine biomassan hyödyntämiselle kasvaa.

biotalous.fi

